

Solidaarisuus

VUOSIRAPORTTI **2017**

SOLIDAARISUUS USKOO

Maailmaan, jossa
yksikään nainen
ei kärsi väkivallasta.

Isotkin ongelmat ovat
ratkaistavissa kestäväällä tavalla
yhdessä työskentelemällä.

Naisiin kohdistuvan väkivallan
lopettaminen vähentää köyhyyttä
ja eriarvoisuutta maailmassa.

SISÄLLYS

TOIMINNANJOHTAJAN SANAT
s. 3

EDISTYSASKELEITA
s. 4

HENKILÖKUVA: Ratkaisijan roolissa
s. 4

KUIVUUTTA JA KÖYHYTTÄ
VASTAAN
s. 5

SILPOMATON
s. 6

HENKILÖKUVA: Minä olen Silpomaton
s. 6

HENKILÖKUVA: En silvo tyttäntäni
koskaan
s. 7

NAISTEN NOUSEMINEN
RATKAISIOIKSI
s. 7

INNOVAATIOITA JA
MEDIANÄKYVYYTTÄ SUOMESSA
s. 8

*Kansikuvassa: **Najah Mahamed Aden**, 19, ja **Amal Ahmed Mahmoud**, 25, haluavat lopettaa silpomisen Somalimaassa. Najan on silvottu 7-vuotiaana. Amal on kättilönä nähnyt silvottujen naisten kuolevan synnytykseen. He ovat sitoutuneet levittämään tietoa silpomisen haitoista, kunnes perinne lopulta lakkaa.*

*Kannen ja sivun kuva:
Meeri Koutaniemi*

Vuosi 2017 oli Solidaarisuudelle monella tapaa haastava. Toimintatapamme ja sitkeytemme nostivat meidät kriisialueilla ratkaisijan rooliin.

Afrikan sarven kuivuus ravisteli Somalimaata. Akuutti vesi- ja ruokakriisi syveni edelleen vuoden 2017 puolella. Maassa vallitsi hätätila. Ihmisiä kuoli nälkään ja eläimet nääntyivät. Toukokuussa satoi ensimmäistä kertaa kahteen vuoteen, mutta liian vähän. Uusi kuivuus uhkaa jo vuonna 2018 ja siksi jatkamme työtämme.

Pitkäjänteisen työn rinnalla vaaditaan myös kykyä reagoida viisaasti ja toimia nopeasti.

Koska olemme läsnä Somalimaan maaseudun kuivuudelle altteimmilla alueilla, pystyimme auttamaan yhteisöjä selviämään kriisistä ja löytämään uusia elinkeinoja. Tätä työtä teimme myös Pohjois-Nicaraguan kuivalla maaseudulla.

Hauraiden alueiden ihmiset saivat toimeentulon parantuessa mahdollisuuksia puuttua myös naisiin kohdistuvaan väkivaltaan. Koulutimme mielipidevaikuttajia ja arvojohtajia, jotta silpominen saataisiin loppumaan. Kuivuus ja sen aiheuttama hätä hidasti kuitenkin silpomisen vastaisen työn etenemistä Somalimaassa.

Vuosi ei kulunut Keniassakaan ilman haasteita. Työ naisiin kohdistuvan väkivallan ja silpomisen lopettamiseksi vaikeutui poliittisten levottomuuksien vuoksi. Solidaarisuus toimii Keniassa oppositioalueella Kisiissä, joten vaalien alla viranomaiset kiristivät valvontaa ja epäsivät työlupia.

Sitoutuneet paikalliset kumppanit ja muutoksenteijät ovat jatkaneet työtä silpomisen pysäyttämiseksi haasteista huolimatta. Suomalaiset lahjoittajat ovat kirittäneet saavutuksia ja taanneet tuellaan, että työ jatkuu.

Olemme kiitollisia luottamuksesta, jota suomalaiset osoittavat meille yhä uudelleen. Suomessa tukijamme ovat lahjoittaneet sitoutuneesti Solidaarisuuden työhön. Epävarmuuden aikana ja rahoitusleikkausten jälkimainingeissa tämä on ollut erityisen tärkeää.

Yksityiset lahjoittajat ovat työmme selkäranka. Ilman tukijoitamme emme olisi pystyneet toimimaan yhtä päättäväisesti kriisitilanteissa.

Kiitos välittämisestä ja sitkeydestä lahjoittajillemme, kumppaneillemme, työntekijöillemme, kaikille mukana olleille.

Miia Nuikka, toiminnanjohtaja

” Sitoutuneet paikalliset kumppanit ja muutoksenteijät ovat jatkaneet työtä silpomisen pysäyttämiseksi haasteista huolimatta.”

82 000
ihmistä hyötyi työstä

13
hanketta

68 000
ihmistä hyötyi naisiin
kohdistuvan väkivallan
vastaisesta työstä

Nicaragua

4
hanketta

Kenia

3
hanketta

Somalimaa

6
hanketta

EDISTYSASKELEITA

Naisiin kohdistuvan väkivallan kitkeminen lähtee vaiettujen asioiden nostamisesta puheenaiheeksi. Keskustelun kautta käynnistyy asennemuutos, joka kannattelee pitkälle. Paikallisten arvojen ymmärrys ja kunnioittaminen sekä yhteisössä vaikuttavien mielipidejohtajien tavoittaminen rakentavat hyvän lähtökohdan keskustelulle.

Kun luottamus yhteisöissä on saavutettu, Solidaarisuus kumppaneineen on pystynyt haastamaan silpomis-perinteeseen liittyviä uskomuksia laajalla rintamalla.

Toimintaympäristön haasteista huolimatta **naisten koskemattomuus otti edistysaskeleita**. Yhä useammat alkoivat kyseenalaistamaan väkivaltaperinteitä. Naiset pääsivät myös osaksi yhteisöjen taloudellista kasvua ja sitä kautta myös osallistumaan enemmän päätöksentekoon niin perheissä kuin yhteisötasolla.

Päätös luopua silpomisesta ja puuttua naiseen kohdistuvaan väkivaltaan syntyy yhteisöjen sisällä. Siksi päättäjillä ja vaikutusvaltaisilla paikoilla olevilla vastuunkantajilla on oleellinen rooli naisten aseman parantamisessa ja väkivallan kitkemisessä. Vuonna 2017 **vastuunkantajat aktivoituivatkin naisten puolestapuhujina** monella rintamalla.

Nicaraguassa naiset ovat yhä enemmän mukana talouskasvun tekijöinä. Lähes puolet tukea saaneista naisista pyörittivät omia tuotantohankkeita. Miehet kertoivat alkaneensa arvostaa naisten panosta yhteiseen talouteen uudella tavalla. Myös Somalimaassa naiset hyötyivät uusista elinkeinoista kuten sisälkasvin jalostamisesta käsityökäyttöön.

Vuoden tärkein oppi kumpusi kriiseistä. Opimme, että **silpomisen vastaista työtä ei voi tehdä hauraimmilla alueilla ilman, että siihen yhdistetään toimeentulon kehittämistä**.

Mielekkään työn ja uusien tulevaisuudennäkymien merkitys on valtava. Toimeentulon vahvistaminen avaa

mahdollisuuden puhua vaikeista aiheista, jotka muuten pysyvät piilossa ja vaiettuina. Tyttöjen sukuelinten silpomiseen puututaan tehokkaimmin, kun yhteisössä on saavutettu luottamus ja ihmisillä on mahdollisuuksia tehdä työtä, ansaita elantonsa ja saada riittävästi ruokaa sekä vettä.

Solidaarisuuden toimintatapa sai kiitosta Ulkoministeriön laajassa arvioinnissa, jossa tarkasteltiin 22 suomalaisen järjestön työn tuloksellisuutta. Yhdistämällä taloudellisen voimaantumisen ja naiseen kohdistuvan väkivallan vastaisen työn elementtejä Solidaarisuus toimii tehokkaasti alueilla, joille muut järjestöt eivät ole päässeet. Ilmastomuutoksen huomioiminen kaikessa työssä sai kiitosta. ●

”*Solidaarisuuden erityis-osaaminen sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa ja naisten sukuelinten silpomista koskevissa asioissa yhdistettynä naisten taloudelliseen voimaantumamiseen on mahdollistanut sen, että järjestö on asemoinut itsensä selvästi alueelle, jolla ei ole monia muita aktiivisesti toimivia järjestöjä ja jolla tarve on valtavaa.*”

– Riippumaton evaluaatio

Kuva: Meeri Koutaniemi

RATKAISIJAN ROOLISSA

” Somalimaan kuivuus oli syvästi turhauttavaa aikaa. Haasteet kasvoivat, vaikka samaan aikaan rahoitus oli vähentynyt. Kuivuudesta oli varoitettu, apua pyydetty. Tuntui, että kansainvälinen yhteisö olisi voinut tehdä enemmän.

Onneksi esimerkiksi rehuntuottajilla oli kuivalla kaudella paremmin rehua, ja enemmän karjaa säästy. Sisälkasvista tuli todistettavasti lisätuloja sitä työstäville naisille. Pystyimme myös toimittamaan vettä kyliin.

Nyt on kuitenkin etsittävä ratkaisuja, jotta haurailta alueilla pystytään selviämään äärimmäisten sääilmiöiden vaikutuksista. Somalimaan omaa tutkimusta on tuettava, jotta löydämme parhaan tavan toimia. Eri toimijoiden yhteistyö on oleellista. On laadittava laajoja alueita koskevia suunnitelmia veden ja maan käytöstä.

Mitä voisimme tehdä paremmin seuraavan kuivuuden iskiessä? Solidaarisuus panostaa tulevana vuonna Somalimaan vesijärjestelmiin. Kaikilla on oltava vettä, mutta vesiratkaisut eivät yksin riitä. On luotava myös tuotantojärjestelmiä, jotka ovat toimivia tulevaisuuden sääolosuhteissa ja joihin paikallisilla ihmisillä on varaa.”

Solidaarisuuden kestävän kehityksen ja toimeentulon asiantuntija **Jenna Kettunen**

KUIVUUTTA JA KÖYHYTTÄ VASTAAN

Kuva: Ali Mohamoud Abdulahi

Pohjois-Nicaragua ja Somalimaan maaseutu ovat alueita, joihin ilmastonmuutoksen tuomat rajut sääilmiöt ja muutokset sadekausirytmissä osuvat ankarasti.

Solidaarisuus loi järjestelmiä, joiden avulla ihmiset toipuvat ilmastonmuutoksen aiheuttamista katastrofeista nopeammin. Ihmiset oppivat kasvattamaan toimeentuloaan kestäväällä tavalla.

Esimerkiksi kauppa- ja vertaistukikouluttajien verkostot, kastelujärjestelmät, siemenpankit ja monipuoliset elinkeinot tarjosivat konkreettisia työkaluja selvitä kuivuudesta. Tulojen kasvua tapahtui kaikkein haavoittuvimmissa ryhmissä. Esimerkiksi Somalimaan maaseudulla sisalkasvia viljelevissä ja hyödyntävissä naisryhmissä kaikki naiset (100 %) kasvattivat tulojaan, kun vastaava luku oli vuonna 2014 vain 12 %.

Pohjois-Nicaraguan hankkeissa käsityö- ja maataloustuotteiden myynti kasvoi kuivuusvuosina 2015-2017 liki 800 000 dollarilla. ●

300

300 kotia saatiin sadevedenkeruu- ja kastelujärjestelmien piiriin

110

Rakennettiin 110 tippakastelu-järjestelmää

100 000

Yhteensä sadevettä on kerätty 100 000 kuutiota eli 100 miljoonaa litraa (n. 2000 suomalaisen vuosikulutus vettä)

1500

Maaperää suojeltiin eroosiolta 1500 hehtaaria Somalimaassa ja Nicaraguassa

29.7K

29 700 puuta istutettiin Nicaraguassa vesilähteiden suojelemiseksi

Kestävää toimeentuloa 2600 ihmiselle: tuotesuunnittelua, markkintointiopeja, koulutusta, keinoja selvitä kuivuudesta

137

137 kokopäiväistä työpaikkaa

Naiset nousseet ylös alimmasta tuloluokasta. Taloudellisen vahvistumisen myötä naisten osallistuminen perheen päätöksentekoon on saanut jalansijaa.

SILPOMATON

Kenialaiset vapaaehtoiset jatkoivat vuoden aikana tyttöjen sukuelinten silpomisen vastaista työtä. 32 vapaaehtoista järjesti yhteensä yli 700 koulutusta ja keskustelutilaisuutta vuoden aikana.

40 vapaaehtoista opettajaa järjesti normaalin opetuksen lisäksi 107 silpomista käsittelevää tilaisuutta. Opettajien työ oli tärkeää lasten tavoittamisessa ja vahvisti kumppanijärjestöjen kouluissa levittämää viestiä.

Opimme, että panostamalla oppimiseen esimerkiksi kulttuurin kautta, silpomisen vastainen viesti vahvistui. Kouluissa kirjoituskilpailut, näytelmät ja väittelytilaisuudet olivat suosittuja.

Lomakaudet ovat silpomisen kannalta voimakkaita sesonkeja. Tytöt viedään silvottavaksi koulujen lomakausina huhti-, elo- tai joulukuussa, jotta tytöllä on aikaa toipua toimenpiteestä.

Solidaarisuuden oli reagoitava koulujen lomien alkaessa lisääntyvään silpomisuhkaan. Solidaarisuuden kumppaneiden pilotoimat turvaleirit silpomisvaarassa oleville tytöille osoittautuivat toimivaksi malliksi.

Turvaleireillä tytöt saivat turvaa ja oppivat miksi heidän kehonsa on arvokas ilman silpomista. Mukana olivat myös pojat, jotka voivat tukea siskojaan ja muita tyttöjä yhteisössä. Loppujuhlain osallistuivat lisäksi vanhemmat. Näin tavoitimme kokonaisia perheitä. Turvaleirit toimivatkin vaihtoehtoisena siirtymäriittinä silpomisen sijaan. ●

MINÄ OLEN SILPOMATON

Rohkea sisar ja sinnikäs isoisä pelastivat **Winnie Nohogun**, 26, sukuelinten silpomiselta. Sisko tunsu kehossaan silpomisen aiheuttaman kivun ja hän uhkasi äitiä: jos silvot pikkusiskon, minä kerron. Isoisä oli silpomisperinteen vastustaja ja muutenkin kannatti naisten koulutusta ja vapautta. Isoisällä oli valtava vaikutus siihen, että Winnie säästy i terältä.

Tytöt tarvitsevat ympärilleen tukiverkkoa, joka auttaa puolustamaan henkisesti ja fyysisesti. Silpomisperinteeseen liittyvät uskomukset kääntävät yhteisön nopeasti silpomaton tytöä vastaan. Winnie joutui silpomattomana kohtaamaan

pilkkaa. Ulkopuolisuuden tunne oli ajoittain valtava. Lämpimällä suhteella isoisään oli iso merkitys.

”Olen ylpeä itsestäni. Isoisä opetti, että ei pidä välittää muiden mielipiteistä.” Winnie on kokemustensa ansiosta itsevarma. Hän haluaa havahduttaa kisi-yhteisön silpomisperinteen haitallisuuteen ja nostaa esiin ihmisiä, jotka ovat valmiita puolustamaan tyttöjä.

Opettajat ovat Solidaarisuuden kumppanijärjestössä Manga Heartissa työskentelevän Winnien mukaan avainkohderyhmä. He ovat lähes päivittäin tekemisissä lasten kanssa. *”Jos äiti haluaa ympärileikata tytön, tyttö voi kertoa siitä opettajalle ja opettajalla on hyvä mahdollisuus suojella tyttöä, jos hän tietää silpomisperinteen vaaroista”*, Winnie havainnollistaa.

Kisii-yhteisössä on Winnien ansiosta kytemässä muutos, kun yhä useampi roolimalli nousee turvaamaan tyttöjen tulevaisuutta. ●

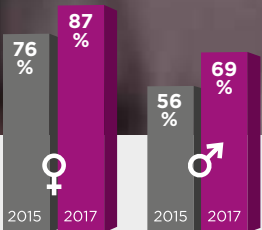
” Muistutamme tyttöjä, että heistä tulee naisia luonnollisesti, ajan myötä ja kehon muutosten kautta.”

– Grace Kerubo,
Manga Heart -järjestö Kenia

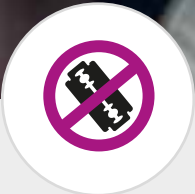
Koulutus pelastaa.
13-vuotias Philes Kemunfo on säästynyt silpomiselta, koska hänen perheessään tiedettiin silpomisen haitat.

Yhteensä noin **1400** silpomisen haittoja käsittelevää tilaisuutta Kisiin alueella

87 % naisista (v. 2015 lähtöarvo 76 %) ja **69 % miehistä** (56 %) oli sitä mieltä, että silpomisella on haitallisia vaikutuksia naisille

Oppilaat osaavat nimetä 5 silpomisen haittavaikutusta

TYTÖT: 2015: 0 % 2017: 53 %
POJAT: 2015: 0 % 2017: 36 %

Kuva: Meeri Koutaniemi

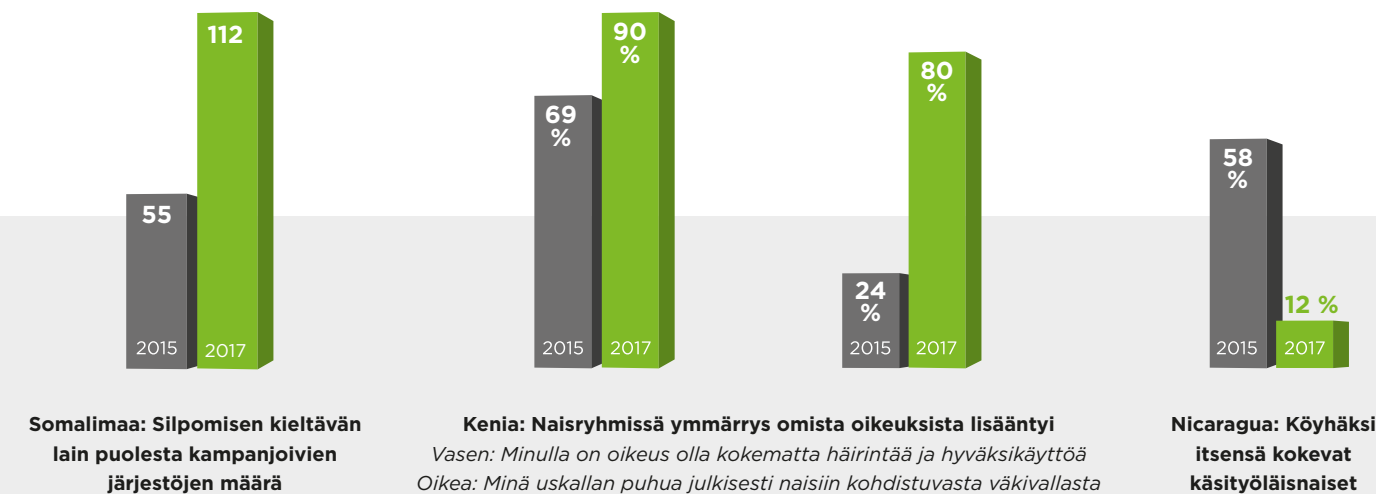
EN SILVO TYTÄRTÄNI KOSKAAN

Deek Abdi Alin, 34, vaimo kärsi kivuista. Kipu sai nimen, kun Deek osallistui naisten sukuelinten silpomisen haittoja käsittelevään koulutukseen Somalimaassa. Ajattelu muuttui.

"En voisi koskaan leikata omia tyttäriäni", isä sanoo ja laskee käden suojelevasti tyttärensä Niman, 9 vuotta, olalle. Viidestä lapsesta kaksi on tyttöjä ja Deek uskoo vahvasti, että islam kieltää heihin kajoamisen. Hän näkee

uskonnolliset johtajat tärkeänä keinona saada ihmiset kuuntelemaan viestiä silpomisen haitoista.

Deek on iloinen, että tieto löytää tiensä myös maaseudun syrjäisimmille alueille. Hänen mielestään silpomisesta voisi puhua enemmänkin, erityisesti lähestymällä paikallisia kyliä uskonnollisten johtajien avulla. *"Somalit ovat keskittyneet asumaan maaseudulle. Tämän takia on tärkeää tuoda tieto heidän luokseen."* ●

Stella Achoki haluaa kaikkien naisten tietävän, että heillä on oikeuksia ja valta päättää. Siksi hän oli mukana perustamassa CECOME-järjestöä, joka vastustaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa Kisiissä. Achoki on CECOME:n toiminnanjohtaja.

Kuva: Meeri Koutaniemi

NAISET NOUSEVAT RATKAISIJOIKSI

Solidaarisuus auttoi naisia nousemaan ratkaisijoiksi poistamalla naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja tukemalla naisten toimeentulomahdollisuuksia.

Uskallus puhua väkivallasta kasvoi ja naisten käsitys itsestä vahvistui. Vaikuttajat ja miehet ovat alkaneet nähdä miksi on tärkeää edistää naisten asemaa.

Somalimaassa uskonnollisten johtajien koulutus on edennyt ja myös poliittisella tasolla yhä useampi vastustaa silpomista. Vuonna 2017 83 % poliitikoista vastusti avoimesti silpomisperinnettä, kun vuonna 2015 vain 16 % vastusti silpomista. Yleisötilaisuuksissa purettiin suuren yleisön mielissä eläviä käsityksiä islamin ja silpomisen suhteesta.

Keniaassa yhä harvempi nainen ja tyttö raportoi ujustelelevansa väkivallasta puhumista. Puhumista

pelkäävien määrä laski jopa 50 % vuodesta 2015. Naisten kokema väkivalta alkaa olla yhä vähemmän vaiettu tabu.

Omien tulojen ansaitseminen kasvatti naisten itsenäisyyttä ja antoi heille paremmat mahdollisuudet päättää oman elämänsä suunnasta. Itsetunnon kohentuessa sekä tietojen, taitojen lisääntyessä naiset ovat oppineet toimimaan yhteistyössä ja heidän sosiaaliset verkostonsa ovat vahvistuneet.

Nicaraguassa naiset kokivat arvokkaita onnistumisen tunteita yrittäjinä ja hankkiessaan itselleen tuloja omalla työllään. 88 % kertoi kokeneensa myönteisiä muutoksia liittyen käsityksiin naisten ja miesten rooleista. Väkivallasta nousi kuitenkin merkittäväksi taustatekijäksi, joka vaikuttaa ihmisten uskoon omasta arvosta ja kyvykkyydestä. ●

INNOVAATIOITA JA MEDIANÄKYVYYTTÄ SUOMESSA

VIRTUAALILASIT TOIVAT VÄKIVALLASTA SELVIÄMISEN IHOLLE

Miten on mahdollista päästä irti väkivaltaisesta suhteesta? Kuka auttaa naisen takaisin jaloilleen? Solidaarisuuden virtuaalilasit toivat suomalaisille mahdollisuuden kokea nicaragualaisen naisen selviytymistarinan naisen omin silmin.

Aura Florin pakeni väkivaltaisesta suhteesta, mutta päätti että hän selviää omillaan. Aura oppi taitavaksi käsityöläiseksi ja ansaitsi lopulta elantonsa itse. Auran tarina kertoi, miten omalla sinnikkyydellä ja oikeanlaisella avulla väkivaltaisesta suhteesta voi nousta voittajana.

KAMPANJOINTI TYTTÖJEN PUOLESTA, SILPOMISTA VASTAAN

Myös vuoden 2017 jouluna moni Kenian kisii-tyttö oli vaarassa joutua sukuelinten silpomisen uhriksi. Siksi käynnistimme **Tytöt turvaan -kampanjan**, joka kohdennettiin joulun lomakauteen. Silpomisia tehdään usein juuri lomakausina, sillä silloin tytöillä on aikaa toipua toimenpiteestä.

Kampanjan viestit nähtiin lähes puoli miljoonaa kertaa digitaalisilla alustoilla. Monikanavaisessa kampanjassa yleisö pysäytettiin yhdistämällä silpomisperinne suomalaiseen jouluun. Ajatus oli pysäyttävä: mitä jos sinun tyttäresi saisi joululahjaksi partaterän?

- Keräystulos 76 314 €
- Lahjoittajia 2 522
- Lähes 30 000 suomalaista reagoi näkemäänsä, eli jakoi, kommentoi tai tykkäsi sisällöistä

BLOGGAAJAT TYTTÖJEN PUOLESTA

Äitibloggaajat halusivat vaikuttaa silpomisen lopettamiseksi Keniassa. **Project Mama** ja **Lähiömutsi** -blogien kirjoitukset Solidaarisuuden silpomisen vastaisesta työstä tavoittivat lähes 30 000 lukijaa. Blogit innostivat ihmisiä keskusteluun myös sosiaalisessa mediassa: tarinoita jaettiin, kommentoitiin ja niihin reagoitiin useita tuhansia kertoja.

SOLIDAARISUUS NÄKYI SUOMEN JOHTAVISSA MEDIOISSA

Mediaosumia kertyi yli 50 vuoden 2017 aikana.

Merkittävimmät mediaosumat saavutettiin seuraavissa medioissa ja useampaan kertaan: Suomen Kuvalehti, Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, MTV ulkomaan uutiset, Aamulehti, Turun Sanomat. Pelkässä painetussa mediassa kokonaistavoittavuus oli yli 2 miljoonaa lukijaa.

Verkossa Solidaarisuuden ansaitun median kuukausitavoittavuus nousi yli 5 miljoonaan lukijaan. Näistä merkittävimmässä, kuten hs.fi:ssä mediaosumia kertyi peräti kolme vuoden varrelle. Hs.fi:n kuukausitavoittavuus on yksistään yli 3 miljoonaa kuukaudessa.

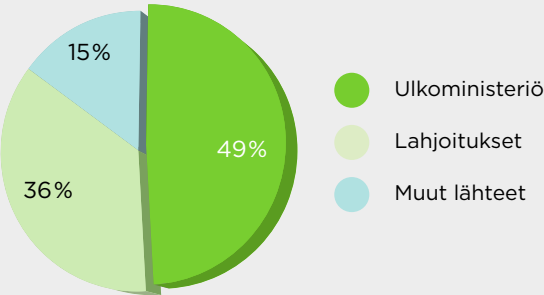
TALOUS JA VARAINHANKINTA

Varainhankinnan kokonaistuotto oli	Yksityisten lahjoittajien määrä kasvoi 18 %	Nenäpäivä tuotti Solidaarisuudelle
1 478 464 €		203 185,25 €

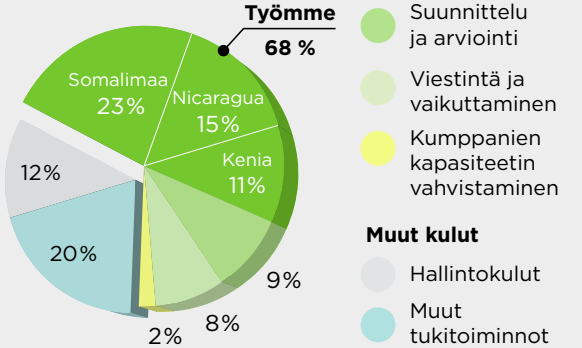
Osuuskunta Tradekalta
50 000€
avustus Viimeinen pisara -globaali-kasvatushankkeen toteuttamiseen.

Varainhankkijat innostivat ja haastoivat
ihmisiä osallistumaan naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen työhön 15 paikkakunnalla ympäri Suomea.

Rahoituslähteet

Solidaarisuuden menot

KIITOS, ETTÄ OLET MUKANA.
**PYSYVÄ MUUTOS
ALKAA SINUSTA.**

Kansainvälinen solidaarisuussäätiö
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
puh. 010 501 2120

solidaarisuus.fi

 /solidaarisuus

 @solidaarisuus70

 @solidaarisuus70